

ב"ה

דפי עזר ללימוד שו"ע אדה"ז

תרגום מילים. וביאור מושגים פסוקים ומאמרי חז"ל

סימנים א' - ז'

יו"ל ע"י מבצע 'והגית - הלכה'

שע"י איגוד מתיבתות ושיבות ליובאוויטש

דפי עזר ללימוד השו"ע

שע"י והגית - הלכה

ביאור מושגים, פסוקים, ומאמרי חז"ל

אשמורות:

The night is divided into

- Three equal parts
- Of four hours each

These are called אשמורות "watches".

can be said from the beginning of the 2nd אשמורה until עלות השחר [Which often is before the end of the 3rd אשמורה].

[These אשמורות are not a Halachic concept per se, rather a reflection of something ה' does during that time. The Gemora (Brochos ג'ב' says that at these three times ה' Himself remembers the חורבן.]

[Note: How we calculate the אשמורות, (whether 4 full hours each, or שעות זמניות) is a מחלוקת, and beyond the scope of our learning in this סימן. We have brought only the מסקנה – final פסק of the סידור.]

The Alter Rebbe brings two פסוקים to prove that חצות הלילה is a very opportune time:

1. ויהי בחצי הלילה, וה' הכה כל בכור. ויהי בחצי הלילה, because that took place at חצות הלילה. time is uniquely special for big גילויים.

2. קומי רוני בלילה, לראש אשמורות, שפכי כמים לבך נוכח פני ה'.

The fact that the פסוק discusses "crying out" at night (קומי רוני בלילה) implies that specifically when one cries at night they are standing נוכח פני ה' – facing the Shechina.

ההולכים לפני אלוהים

This is based on a number of פסוקים, for example: or התהלך לפני ה' והי' תמים (בראשית י"ז, א). שומר הברית והחסד לעבדיך ההולכים לפניך (מלאכים א' ח, כ"ג). It is loosely translated as "Those who go in Hashem's ways".

אם יסתיר איש במסתרים ואני לא אראנו נאום ה'. הלא את

השמים ואת הארץ אני מלא (ירמ' כ"ג כ"ד)

"If a man hides himself in hiding-places, will I not see him?" says ה'. "I fill the heaven and the earth".

סימן א'

Bold	עז	סעיף א
[As a] leopard	[כ]נמר	
Swift	קל	
[As an] eagle	[כ]נשר	
Run [lit. fleet]	רץ	
[As a] deer	[כ]צבי	
[to be] embarrassed	[להת]בייש	
"I will wake the dawn"	אעירה שחר	
Awake/wake [i.e. I will awake, not be woken by]	מעורר/מעיר	
[Any man of] courage	[ה]חיל	סעיף ב
[And to] mourn	[ו]לקונן	
"Arise; cry out in the night at the beginning of the watches.	קומי רוני בלילה לראש אשמורות	
Pour out your heart like water, facing ה'	שפכי כמים לבך נוכח פני ה'	
"Woe is to me that I destroyed my house"	אוי לי שהחרבתי את ביתי	
Lavishes (gives allot of) praise	שהפליגו	
"[And] it was at חצות הלילה, and Hashem smote all first-borns"	ויהי בחצי הלילה וה' הכה כל בכור וגו'	סעיף ג
First (beginning of) the watches	לראש אשמורות	
The 3 rd watch	האשמורה השלישית	
Thread of kindness	חוט של חסד	
Is extended (drawn down)	משוך	
To wake him up	להקיצו	
Hovering	חופף	
Positive attributes	מעלות	
See sidebar	ההולכים לפני אלוהים	סעיף ה
[And his] movement[s]	[ו]תנועות[יו]	
[And the way he] conducts his affairs	[ו]עסקיו	
Talking freely	הרחבת פיו	
See sidebar	אם יסתיר איש וכו'	

עונותיכם היו מבדילים ביניכם ובין הו' אלוהים (ישע' נ"ט, ב')

Often a person does so many עבירות, that his נפש הבהמית is fully in control of him, so much so, that even when he wants to do good, or have a feeling for good, he just can't get himself to actually do so.

דפי עזר ללימוד השו"ע

שע"י והגית - הלכה

ביאור מושגים, פסוקים, ומאמרי חז"ל

ייעמיק הרבה

The concept of *deep* thought is a יסוד עקרי in Chassidus. Simply put it means to put one's full focus on a concept. When one is in that state, he is so engrossed in the thought, that he becomes oblivious to anything else around him.

This level of focus brings tremendous clarity, and gives the ability to actually change the way one feels.

כל מידי דמנקי

We will learn later (in סימן ד'), that if one does not have enough water for washing, he may use any other material which would clean his hands (such as rubbing on wood).

זמן חצות לילה שוה וכו'

This is a concept in 'Zmanim', which will be addressed in depth, in a later set of הלכות.

עת רצון שלמעלה... למעלה מגדר המקום והזמן

People often think that on שבת a special קדושה comes into the world. That is not the case. In reality, the קדושה that "comes into the world" on Shabbos and יום טוב, is 'unlimited', therefore by definition always present (including during the week).

What it really means is, that despite the fact that it is here, the world cannot feel it, as it is not refined enough.

On שבת and יום טוב however, the world is more refined, which is why that קדושה suddenly becomes accessible for all of us.

In other words, when it is שבת in a specific area, that place becomes a כלי for the special קדושה.

Think about it deeply	ייעמיק הרבה	סעיף ו
Withhold[ing]	[ה]מונעים	
Mercifully	בחמלה	
Great is your belief in me	רבה אמונתך	
Suddenly	בפתע פתאום	
Wait	ישהה	
No clothes	ערום	
Unclean parts of the body [usually covered]	בקומות מטנפים	סעיף ז
To think	להרהר	
[With] awe	אימה	
Prepare yourself	הכון	
Bad spirit (of impurity)	רוח רעה	
By his leaving the טומאה on his hands	בהשראת טומאה על ידיו	
Common-folk	המון עם	
It happens	ארע מקרה	
See sidebar	כל מידי דמנקי	
Climates	[ה]אקלימים	סעיף ח
Distance between countries	ריחוק המדינות זו מזו	
In Longitude	ממזרח למערב	
Is irrelevant	אין בכך כלום	
Unions of the spiritual levels	יחודים עליונים	
Sublime holiness	קדושה עליונה	
a special סידור which contains the תפילות and פסוקים that were said during הקרבת הקרבנות	ככתוב במעמדות	
Thought about	הרהור הלב	
Standing	מעומד	סעיף ט

דפי עזר ללימוד השו"ע

שע"י והגית - הלכה

סימן ב'

ביאור מושגים, פסוקים, ומאמרי חז"ל

מלא כל הארץ כבודו (ישע"י, ג.) כחשיכה כאורה (תהלים קל"ט, יב)

The world is full of Hashem's glory (i.e. 'ה is everywhere).

In the previous סימן, the Alter Rebbe explained that one must always act 'proper' because one is always in front of 'ה. In that regard, he enumerated a number of הלכות about how one should conduct himself in the morning, because he is lying down in front of 'ה.

In this סימן, the Alter Rebbe explains that the same is true with regard to הלכות צניעות. These הלכות are not only when in front of other people, but also because one must always act in a manner fitting to being in front of 'ה.

Even when the lights are off, one must be צנוע because כחשיכה כאורה – it's not dark for 'ה. He can always see.

אנפלאות:

There is a discussion by contemporary פוסקים whether this includes our socks today. Each individual should ask their own רב.

The attribute [of]

Praised

[His] ways

Shameless

Darkness is like light (there is no difference to 'ה). See sidebar

[With a] sheet

To do his needs

Take[s] off

Lit. [his] shirt (similar to a bathrobe today)

Before

Socks [See Sidebar]

Barefoot

When he changes

Undressed

Embarrassed

Denying

However

[When] he comes up (from the river)

Facing

Bend down

Is best (preferred)

[To] be careful

To be particular

In its designed manner

The unbecoming stitches

[And] the hems

Of the shirt

Will be looked down upon

In the eyes of others

Can cause one to forget [See Sidebar]

Thumb

Big toe

[When he] puts on his shoes

Removes

Lit. "Shoes that have tying". i.e. shoes with laces

Trousers

Socks

[when one] "washes" (showers/bathes)

Puts on a cream

מדת

שבח

אורחות[ין]

[ב]פריצות

כחשיכה כאורה

[ב]סדין

לעשות צרכיו

פושט/יפשיט

חלוק[ן]

[ב]טרם

אנפלאות

יחף

[כש]מחליף

ערום

בוש

כופר

אך

[ב]עליתו

כלפי

ישחה

מה טוב

לזהר

לדקדק

כדרכו

התפירות המגונות

[ו]אמרי

[ה]חלוק

יתגנה

בעיני הבריות

קשה לשכחה

בוהן יד

בוהן רגל

[כש]ינעול מנעליו

[וכש]חולץ

מנעלים שיש בהם קשירה

[ב]מכנסים

אנפלאות

[כש]רוחץ

סך

סעיףא

סעיףב

סעיףג

סעיףה

דפי עזר ללימוד השו"ע

שע"י והגית - הלכה

ביאור מושגים, פסוקים, ומאמרי חז"ל

קומה זקופה גרון נטוי

Totally upright with an outstretched neck

ותלכנה נטויות גרון ומשקרות עינים (ישע"י ג, ט"ז)

"And they walked with their necks outstretched and with glancing eyes".

In this פסוק the נביא is explaining why ה' is removing His protection from ירושלים.

The נביא explains that the reason is because the Yidden began walking around in a haughty manner (necks outstretched and glancing eyes).

דוחק רגלי השכינה

In order to 'feel' ה' ("draw down" אלוקות) one must minimise his own significance. For being that the only real entity is ה', the more one questions that -by feeling his own self - the more difficult it becomes for him to realise the reality of the **only** מציאות.

A person who walks around in a haughty manner, inevitably feels his מציאות, and therefore has less ability to feel אחדות הבורא - the oneness of ה', thereby "pushing away" the שכינה (the level of אלוקות that can be perceived in this world).

Walk with his head slightly inclined (slightly bent down)

Upright

Neck outstretched

See sidebar

"Pushes away the שכינה" See sidebar

Slowly

Stumble

Too much

[So that he can see] The face of a person standing opposite him (without having to lift his head)

Uncovered head

Enough

[As a] unique sign

[ב]כפיפת הראש מעט

[ב]קומה זקופה

[ו]גרון נטוי

ותלכנה נטויות גרון ומשקרות עינים

דוחק רגלי השכינה

[ב]נחת

יכשל

יותר מדאי

הבא כנגדו בפניו

גילוי הראש

די

[ל]היכר

סעיף

סעיף ו

ובחוקותיהם לא תלכו (ויקרא י"ח ג)

"And you shall not go in their ways".

Torah forbids a Jew to act like non-Jews. The main reason for this is so that Yidden should remain separate, thereby allowing us to keep the מצות with less distraction.

The specific guidelines for this מצוה range from not following the customs done in their עבודה זרה, to not wearing the local style of clothing and not speaking the local language. This topic is discussed at length in the ראשונים already, and is beyond the scope of what we can address here.

דפי עזר ללימוד השו"ע

שע"י והגית - הלכה

סימן ג'

ביאור מושגים, פסוקים, ומאמרי חז"ל

טפח

8 cm

שכינה במערב (גמ' בבא בתרא כ"ה, א), פני השכינה למזרח (תוס' שם ד"ה רוח מערבית).

The שכינה is in the west and faces east.

There are two opinions as to the meaning of this:

1. Literally – that the שכינה rests in the west. (The proof for this comes from the Posuk כמטר לקחי. The גמ' explains this to be מערפו של עולם – from the strength of the world – which is the מקום (רש"י - השכינה)
2. It is the בית המקדש which was in the west.

(Paraphrased from the גמ' and תוס' cited above. See there.)

אחור וקדם צרתני (תהלים קל"ט, ה)

"I created front and back." The גמרא in (י"ב, ב) explains this פסוק to mean all four directions.

מדינות אלו

Central and Eastern Europe, and Russia.

Modest	צנוע	סעיף א
As much as is needed	כמה שצריך	
Only when needed	ובעת הצורך	
Alone	יחידי	סעיף ב
Lit. "for him" (i.e. behind him)	בעדו	
Talk	יספר	
Make a sound	ינחרו	
Be secluded with them	ייתחד עמהן	
[and when one] relieves himself	[וכ]שנפנה	סעיף ג
Passing wind	עטוש שלמטה	
Disgrace	חרפה	
Embarrassing	בושה	
Distance	ריחוק מקום	סעיף ד
To relieve himself [from the שורש of נפנה above]	ליפנות	
Private corner	קרן זוית	
Pass water	[ל]הטיל מים	סעיף ה
Sterile	עקר	
An open space	מקום מגולה	סעיף ו
South	דרום	
North	צפון	
West	מערב	
East	מזרח	
The front	קדם	
The back	אחור	
Lit. 'Pulled'. i.e. leaning toward	משוכה	
Lavatories	בתי כסאות	סעיף ז
Lit. Strongly i.e. forcibly	בחוזק	סעיף ח
The hole	[ה]נקב	
Sphincter	שני הכרכשתא	
When cleaning oneself	[כש]מקנה	
A shard	חתיכת חרס	
Smooth	חלקה	
Stones	צרורות	
Thin smooth stones	אבנים דקים וחלקים	
Opening	[ב]פי הטבעת	

דפי עזר ללימוד השו"ע

שע"י והגית - הלכה

ביאור מושגים, פסוקים, ומאמרי חז"ל

אל תשקצו את נפשותיכם (ויקרא י"א, מ"ג)

"Do not make yourselves loathsome (disgusting)".

Because of how special a Yid is, he must always act in a way that will bring him respect. The תורה therefore forbids us from doing things that are "repulsive" (such as eating insects).

Holding oneself in from relieving himself is also deemed repugnant and loathsome.

כבוד הבריות

Just as a Yid may not do repulsive things, so too he may not put himself in an embarrassing position.

פרסה

3,840 meters

Particular	אסטניית	סעיף ט
Winds	[ש] כורך	
A left handed person	איטר	
[To] brush off	[ל] שפשף	
Drops	ניצוצות	
A louse	כנה	
[The] organ	[ה] אמה	סעיף י
Cloth	מטלית	
Thick	עבה	
Married	נשוי	
Lit. "bread in his basket" i.e. he can always do it	פת בסלו	
[To] scratch	[להת] חכך	
One who waits (i.e. "holds himself in")	המשהה	סעיף יא
Lit. "respect for the creations" (See sidebar)	כבוד הבריות	
See sidebar	שיעור הילוך פרסה	
Desire	[וגם] תאווה	
Hold himself back	מעמיד עצמו	
The power of holding in	כח המחזיק	
The power of "pushing out" (relieving oneself)	כח הדוחה	
A very small amount	מעט מזער	

דפי עזר ללימוד השו"ע

שע"י והגית - הלכה

סימן ד'

ביאור מושגים, פסוקים, ומאמרי חז"ל

כמו שיתבאר

Unfortunately this part of the סימן was destroyed in a fire, and never published.

סמך

At times the חכמים saw the need to add הלכות, הלכות and גדרים to some of the מצות for various reasons.

Although the חכמים did not need to bring proof, (which would anyway have been impossible since they 'created' these הלכות) nevertheless they did at times bring a support for their פסק.

Often these were פסוקים, that when interpreted, supported their opinion.

ארחץ בנקיון כפי ואסובבה את מזבחך ה' להשמיע בקול תודה וגו' (תהלים כ"ו, ו-ז)

"I will wash my hands with cleanliness and encircle your מזבח Hashem, raising my voice in thanksgiving".

The actual מצוה דאורייתא to wash one's hands, is actually only for כהנים who had to wash their hands from the כיוור before beginning the עבודה in the המקדש. During the 2nd בית added the חיוב for all Yidden to wash their hands before eating. A while later (just before the חורבן), the חכמים added the חיוב for all Yidden to wash their hands before eating.

This is one of the seven מצות דרבנן.

Although this דין is not found in the תורה, the חכמים (namely ר' אלעזר בן ערך) found a סמך for this as explained above.

(כהן who was not a דוד המלך) seems to be saying this in this פסוק - "I will wash my hands before I encircle the מזבח so that they will be clean".

Hands are always active
Probably
Touched
[During] sleep
Unclean parts of his body
Support (see sidebar)
Spirit of impurity
[which] rests
Withdrawal
Pouring water
Rinse
Poured by a person
The knuckles
Alternately
Nose
Lit. "Water in the tank" that was
prepared for נטילת ידיים
Has no desire to rest
[The] completion
Punishable age

ידיים עסקניות הם

[ו]מן הסתם

משמשו

[ב]שנה

[ב]מקומות המטונפים

שבגופו

סמך

רוח הטומאה

[ה]שורה

הסתלקות

זריקת מים

[ל]שכשך

כח נותן

[ה]פרק

בסרוגין

חוטם

מים שבגיגת המוכנים

לנטילת ידיים

אינה מתאוה לשרות

[ש]גמר

בני ענשין

סעיףא

סעיףב

מיל

Approximately 1km.

ספק ברכות להקל

Saying Hashem's name in vain is an איסור מדאורייתא, however, making a ברכה לבטלה is only a דרבנן.

For that reason, when one is unsure whether he made a ברכה, he should not make it again. Because, if he *has* already made one, saying it again would be a ברכה לבטלה, and cause him to be עובר on the איסור דאורייתא.

חינוך

The age of חינוך is unique to each child, depending on his level of maturity. A child generally reaches this level of maturity between the ages 4-6 years old

דפי עזר ללימוד השו"ע
שע"י והגית - הלכה

סימן ה'

ביאור מושגים, פסוקים, ומאמרי חז"ל

אדנו"ת

Loosely translated, this would mean that one should think about ה' as the master of everything.

הי' הוה ויהי'

Simply put, think about ה' being unlimited. This is expressed by the fact that He is not limited by time nor space.

Have in mind לכון
Lordship (*See sidebar*) אדנו"ת
Was is and will be היה הוה ויהי'
Strong תקיף
Mighty אמיץ
He is omnipotent לו היכולת

סעיף ב

סעיף ג

דפי עזר ללימוד השו"ע

שע"י והגית - הלכה

סימן ו'

ביאור מושגים, פסוקים, ומאמרי חז"ל

ברכה הסמוכה לחברתה

Because we want to limit our use of Hashem's name, when two ברכות are next to each other, the חכמים said that the words "ברוך אתה ה'" from the first ברכה, applies to both ברכות.

Did his needs	[כש]עשה צרכיו	סעיף א
A new creation	בריה חדשה	
For both purposes	לכאן ולכאן	
Whichever way you look at it	"ממה נפשך"	סעיף ג
To rebuke	למחות	
Even so	אפילו הכי	
Proficient	בקיאים	סעיף ד
Postponed	נדחית	
Lit. "Going down to the box" i.e.	ירידתו לפני התיבה	
going to the עמוד to be שליח ציבור		
One who wakes up early	המשכים לקום	סעיף ח
Challenge	לערער	

דפי עזר ללימוד השו"ע

שע"י והגית - הלכה

ביאור מושגים, פסוקים, ומאמרי חז"ל

הכון לקראת אלקיך ישראל

See note to סימן א'

סימן ז'

Dirty	מלוכלכות	סעיף א
Brush off	[ש]שפשף	
Cleaned	קנח	
Like a new creation	כבריה חדשה	
Passes water	המטיל מים	סעיף ב
Organ	ערבתו	
[he] diverted his mind	הסיח דעת[ו]	
Is reckoned	עולה	
Closed	יסתם	
Laxative	סם המשלשל	סעיף ו
To clean	לפנות	